

Dokument s plenarne sjednice

B9-0254/2021 }
B9-0255/2021 }
B9-0256/2021 }
B9-0257/2021 }
B9-0258/2021 }
B9-0259/2021 } RC1

28.4.2021

ZAJEDNIČKI PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen u skladu s člankom 144. stavkom 5. i člankom 132. stavkom 4.
Poslovnika,

koji zamjenjuje sljedeće prijedloge rezolucija:

B9-0254/2021 (The Left)
B9-0255/2021 (Verts/ALE)
B9-0256/2021 (S&D)
B9-0257/2021 (Renew)
B9-0258/2021 (PPE)
B9-0259/2021 (ECR)

o zakonima o bogohuljenju u Pakistanu, posebice o slučaju Shagufte Kausar i
Shafqata Emmanuela
(2021/2647(RSP))

**Željana Zovko, Peter van Dalen, Isabel Wiseler-Lima, David McAllister,
Michael Gahler, Sandra Kalniete, György Hölvényi, Sara Skyttedal,
Miriam Lexmann, Loránt Vincze, Krzysztof Hetman, Róza Thun und**

RC\1230308HR.docx

PE692.510v01-00 }
PE692.511v01-00 }
PE692.512v01-00 }
PE692.513v01-00 }
PE692.514v01-00 }
PE692.515v01-00 } RC1

Hohenstein, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, David Lega, Romana Tomc, Tomáš Zdechovský, Peter Pollák, Christian Sagartz, Adam Jarubas, Janina Ochojska, Frances Fitzgerald, Lefteris Christoforou, Inese Vaidere, Paulo Rangel, Vangelis Meimarakis, Stanislav Polčák, Loucas Furlas, Jiří Pospíšil, Antonio López-Istúriz White, Luděk Niedermayer, Eva Maydell, Michaela Šojdrová, Vladimír Bilčík, Tom Vandenkendelaere, Ivan Štefanec

u ime Kluba zastupnika PPE-a

Marek Belka, Isabel Santos, Evin Incir

u ime Kluba zastupnika S&D-a

Ulrike Müller, Malik Azmani, Izaskun Bilbao Barandica, Dita Charanzová, Olivier Chastel, Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Svenja Hahn, Karin Karlsbro, Moritz Körner, Dragoş Pîslaru, Frédérique Ries, María Soraya Rodríguez Ramos, Michal Šimečka, Nicolae Ştefănuţă, Ramona Strugariu, Dragoş Tudorache, Hilde Vautmans, Urmas Paet

u ime Kluba zastupnika Renew

Reinhard Bütikofer, Hannah Neumann

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Anna Fotyga, Karol Karski, Charlie Weimers, Emmanouil Fragkos, Ruža Tomašić, Jadwiga Wiśniewska, Elżbieta Kruk, Assita Kanko, Ryszard Czarnecki, Bogdan Rzońca, Tomasz Piotr Poręba, Elżbieta Rafalska, Veronika Vrecionová, Bert-Jan Ruissen, Nicola Procaccini, Witold Jan Waszczykowski, Adam Bielan, Angel Dzhambazki, Raffaele Fitto, Carlo Fidanza, Valdemar Tomaševski

u ime Kluba zastupnika ECR-a

Emmanuel Maurel

u ime Kluba zastupnika The Left

Rezolucija Europskog parlamenta o zakonima o bogohuljenju u Pakistanu, posebice o slučaju Shagufte Kausar i Shafqata Emmanuela (2021/2647(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Pakistanu, a posebno one od 20. svibnja 2010. o vjerskim slobodama u Pakistanu¹, od 10. listopada 2013. o nedavnim slučajevima nasilja i progona kršćana, osobito u Maluli (Sirija) i Pešavaru (Pakistan), i slučaju pastora Saida Abedinija (Iran)², od 17. travnja 2014. o Pakistanu: nedavni slučajevi progona³, od 27. studenoga 2014. o Pakistanu: zakoni o blasfemiji⁴ i od 15. lipnja 2017. o Pakistanu te posebice o položaju boraca za ljudska prava i smrtnoj kazni⁵,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966., posebno njegove članke 6., 18. i 19.,
- uzimajući u obzir Međunarodnu konvenciju o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije,
- uzimajući u obzir opažanja glasnogovornika visokog povjerenika UN-a za ljudska prava Ruperta Colvillea, a posebno njegovo kratko izvješće za tisak o Pakistanu od 8. rujna 2020.,
- uzimajući u obzir izjave Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku o Pakistanu,
- uzimajući u obzir Strateški plan suradnje između EU-a i Pakistana iz 2019., kojim je uspostavljena dogovorena osnova za uzajamnu suradnju u pogledu prioriteta kao što su demokracija, vladavina prava, dobro upravljanje i ljudska prava,
- uzimajući u obzir Deklaraciju UN-a o uklanjanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju religije ili uvjerenja,
- uzimajući u obzir zajedničko izvješće Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku od 10. veljače 2020. o općem sustavu o povlasticama za razdoblje 2018.–2019. (JOIN(2020)0003), a posebno s time povezanu ocjenu Pakistana u vezi s posebnim poticajnim mjerama EU-a za održivi razvoj i dobro upravljanje (OSP+) (SWD(2020)0022),
- uzimajući u obzir smjernice EU-a o promicanju i zaštiti slobode vjeroispovijesti ili

¹ SL C 161 E, 31.5.2011., str. 147.

² SL C 181, 19.5.2016., str. 82.

³ SL C 443, 22.12.2017., str. 75.

⁴ SL C 289, 9.8.2016., str. 40.

⁵ SL C 331, 18.9.2018., str. 109.

uvjerenja iz 2013.,

- uzimajući u obzir smjernice EU-a o smrtnoj kazni iz 2013.,
 - uzimajući u obzir članak 144. stavak 5. i članak 132. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da su kontroverzni zakoni o bogohuljenju u Pakistanu na snazi u svojem sadašnjem obliku još od 1986. te je bogohuljenje protiv proroka Muhameda prema tim zakonima kažnjivo smrću ili doživotnim zatvorom;
- B. budući da pakistanski zakoni o bogohuljenju, iako nikad nisu rezultirali službenim pogubljenjima, potiču uznemiravanja, nasilje i ubojstva onih koji su optuženi za njihovo kršenje; budući da osobe optužene za bogohuljenje strahuju za svoj život bez obzira na ishod sudskih postupaka; budući da je opće poznato da se pakistanski zakoni o bogohuljenju često zloupotrebljavaju u svrhu lažnih optužbi koje služe osobnim interesima optužitelja;
- C. budući da je slobodno izražavanje ili otvoreno sudjelovanje u vjerskim aktivnostima opasno za vjerske manjine zbog pakistanskih zakona o bogohuljenju; budući da oni, umjesto da štite vjerske zajednice, siju strah u pakistanskom društvu; budući da je svaki pokušaj reforme zakona ili njihove primjene ugušen prijetnjama i ubojstvima; budući da su pokušaji da se o tim pitanjima raspravlja u medijima, na internetu ili izvan njega, često popraćeni prijetnjama i zlostavljanjem, uključujući i od strane vlasti;
- D. budući da se nekoliko desetaka osoba, uključujući muslimane, hinduiste, kršćane i druge, trenutačno nalazi u zatvoru zbog optužbi za bogohuljenje; budući da je nekoliko optuženih osoba ubijeno u napadima rulje; budući da je pakistanski pravosudni sustav pod ogromnim pritiskom; budući da sudski postupci često traju dugi niz godina i imaju razarajuće posljedice za nedužne pakistanske građane, njihove obitelji i zajednice;
- E. budući da je u Pakistanu tijekom protekle godine zabilježen alarmantan porast optužbi za „bogohuljenje” na internetu i izvan njega; budući da su mnoge od tih optužbi usmjerene protiv boraca za ljudska prava, novinara, umjetnika i najmarginaliziranijih osoba u društvu; budući da se pakistanski zakoni o bogohuljenju sve više koriste za osobno ili političko osvećivanje, čime se krše prava na slobodu vjeroispovijesti i uvjerenja te mišljenja i izražavanja;
- F. budući da su sudski postupci u predmetima bogohuljenja u Pakistanu vrlo neregularni; budući da se za osuđujuću presudu prihvaćaju niski standardi dokaza i da pravosudna tijela često nekritički prihvaćaju optužujuće navode; budući da se optuženici često smatraju krivima i moraju dokazati svoju nevinost, a ne obrnuto;
- G. budući da se sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijesti primjenjuje na vjernike, ali i na ateiste, agnostike i ljude bez uvjerenja;
- H. budući da je Pakistan stranka u relevantnim međunarodnim sporazumima o ljudskim pravima, uključujući Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima i Konvenciju

UN-a protiv mučenja i drugih oblika okrutnog, nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, koji obuhvaćaju odredbe o pravu na život, pravu na pravično suđenje, jednakost pred zakonom i nediskriminaciju;

- I. budući da je odgađanje suđenja zajednički faktor u nekoliko slučajeva osoba optuženih za „bogohuljenje” te se suce često sumnjiči za primjenu tih taktika zbog oklijevanja u donošenju presude kojom se oslobađa optuženike; budući da osobe koje rade u pakistanskom kaznenopravnom sustavu, uključujući odvjetnike, policiju, tužitelje i suce, često ne mogu obavljati svoje poslove učinkovito, nepristrano i bez straha; budući da se svjedoci i obitelji žrtava moraju skrivati zbog straha od osвете;
- J. budući da se stanje u Pakistanu nastavilo pogoršavati tijekom 2020. jer je vlada sustavno provodila zakone o bogohuljenju i nije zaštitila vjerske manjine od zlostavljanja od strane nedržavnih aktera, te je zabilježen nagli porast ciljanih ubojstava, slučajeva bogohuljenja, prisilnih preobraćenja i govora mržnje protiv vjerskih manjina, uključujući ahmedije, šijite, hinduiste, kršćane i sikhe; budući da su tijekom 2020. otmice, prisilna preobraćenja na islam, silovanja i prisilni brakovi i dalje bili neposredna prijetnja za žene i djecu koji su pripadnici vjerskih manjina, a posebno za hinduiste i kršćane;
- K. budući da je na dan 2. ožujka 2021. prošlo 10 godina otkad je bivši pakistanski ministar za manjine Shahbaz Bhatti ubijen nakon prijetnji koje su mu upućene jer se javno izjasnio protiv zakona o bogohuljenju;
- L. budući da su pakistanski par Shagufta Kausar i Shafqat Emmanuel 2014. osuđeni na smrt zbog optužbi za bogohuljenje; budući da su se te optužbe temeljile na porukama u kojima se vrijeđa proroka Muhamenda i koje su s telefonskog broja registriranog na Shaguftu Kausar navodno poslane osobi koja ih je optužila za bogohuljenje;
- M. budući da se dokazi na temelju kojih je par osuđen mogu smatrati iznimno manjkavima; budući da njihova nepismenost osporava pretpostavku da su mogli poslati navedene poruke; budući da telefon koji je navodno korišten za slanje poruka nije pronađen; budući da se par navodno posvađao s osobom koja ih je optužila nedugo prije podnošenja optužbe; budući da postoje opravdane sumnje da je par bio mučen;
- N. budući da se par nalazi u pritvoru do sudske odluke o njihovoj žalbi na smrtnu kaznu; budući da je njihova žalba trebala biti predstavljena u travnju 2020., šest godina nakon što su osuđeni, ali je više puta odgođena, posljednji put 15. veljače 2021.;
- O. budući da je bračni par razdvojen od svoje četvero djece još od izricanja osude;
- P. budući da Shafqat Emmanuel pati od ozlijede leđne moždine još od nesreće 2004. te mu u zatvoru nije osigurana adekvatna liječnička pomoć; budući da je Shagufta Kausar u izolaciji u zatvoru za žene i da zbog situacije u kojoj se nalazi pati od depresije;
- Q. budući da je Visoki sud u Lahoreu nekoliko puta odgodio taj predmet i budući da odvjetnik para Saiful Malook naporno radi kako bi osigurao da Shagufta Kausar i

Shafqat Emmanuel konačno uspiju izložiti svoj predmet na sudu te da se im konačno omogući pravo na pošteno i pravedno suđenje;

- R. budući da je, prema Centru za socijalnu pravdu u Pakistanu, najmanje 1 855 osoba između 1987. i veljače 2021. optuženo na temelju zakona o bogohuljenju, pri čemu je najveći broj optužbi zabilježen 2020. godine;
- S. budući da je Mashal Khan, student muslimanske vjeroispovijesti, ubijen u napadu rulje u travnju 2017. nakon optužbi da je na internetu objavio bogohulni sadržaj, za što nisu pronađeni dokazi; budući da je Junaid Hafeez, sveučilišni profesor na Sveučilištu Bahauddin Zakariya u Multanu, uhićen u ožujku 2013. zbog navodnog bogohuljenja, te je pet godina, koliko je trajalo suđenje, držan u samici, proglašen krivim za bogohuljenje te mu je pakistanski sud u prosincu 2019. izrekao smrtnu kaznu; budući da su stručnjaci UN-a za ljudska prava osudili tu kaznu i proglasili je „travestijom pravde” koja je u suprotnosti s međunarodnim pravom;
- T. budući da raste broj napada na novinare i organizacije civilnog društva na internetu i izvan njega, a posebno na žene i najmarginaliziranije članove društva, uključujući pripadnike vjerskih manjina, siromašnije stanovništvo i osobe s invaliditetom; budući da takvi napadi često uključuju lažne optužbe za bogohuljenje, što može dovesti do fizičkih napada, ubojstava, proizvoljnih uhićenja i pritvaranja;
- U. budući da je Pakistan još od 2014. korisnik trgovinskih povlastica u okviru programa OSP+; budući da su gospodarske koristi koje za tu zemlju proizlaze iz tog jednostranog trgovinskog sporazuma znatne; budući da je status OSP+ uvjetovan obvezom ratifikacije i provedbe 27 međunarodnih konvencija, što uključuje obveze jamčenja poštovanja ljudskih prava i vjerskih sloboda;
- V. budući da je Komisija u svojoj najnovijoj ocjeni Pakistana u kontekstu sustava OSP+ od 10. veljače 2020. izrazila niz ozbiljnih bojazni u pogledu stanja ljudskih prava u toj zemlji, posebno zbog nedostatka napretka u ograničavanju područja primjene i provedbe smrtne kazne;
- W. budući da se kontinuirana primjena zakona o bogohuljenju u Pakistanu odvija u kontekstu globalnog porasta ograničenja slobode vjeroispovijesti i slobode izražavanja u vezi s vjerom i uvjerenjima; budući da je u ožujku 2019. posebni izvjestitelj UN-a za slobodu vjeroispovijesti ili uvjerenja naveo slučaj Asije Bibi kao jedan od primjera ponovnog jačanja zakona protiv bogohuljenja i protiv apostazije te korištenja zakona o javnom redu za ograničavanje izražavanja koje se smatra uvredljivim za vjerske zajednice;
- X. budući da su opetovani i obmanjujući napadi na francuske vlasti koje su počinile radikalne pakistanske skupine i nedavne izjave pakistanske vlade o bogohuljenju eskalirali nakon odgovora francuskih vlasti na teroristički napad na francuskog učitelja koji je branio slobodu izražavanja, zbog čega su francuske vlasti 15. travnja 2021. preporučile svojim državljanima da privremeno napuste Pakistan; budući da je 20. travnja član vladajuće stranke podnio rezoluciju u pakistanskom parlamentu u kojoj se

zahtijeva rasprava o protjerivanju francuskog veleposlanika;

1. izražava zabrinutost za zdravlje i dobrobit Shagufte Kausar i Shafqata Emmanuela te apelira na pakistanske vlasti da im odmah osiguraju odgovarajuću medicinsku skrb; poziva pakistanske vlasti da odmah i bezuvjetno oslobode Shafqata Emmanuela i Shagufu Kausar te da ponište njihovu smrtnu kaznu;
2. izražava žaljenje zbog činjenice da se žalba Shagufte Kausar i Shafqata Emmanuela stalno odgađa; poziva Visoki sud u Lahoreu da donese odluku što je prije moguće i da pruži razumno obrazloženje za svako daljnje odgađanje;
3. konstatira da se Shafqat Emmanuel zbog ozbiljnosti njegova stanja nalazi u zatvorskoj bolnici i da je dvaput liječen izvan zatvora Faisalabad; izražava žaljenje zbog činjenice da se par već sedam godina nalazi u zatvoru, izoliran jedan od drugog i od svoje obitelji; stoga poziva pakistansku vladu da se pobrine za to da se u državnim zatvorima osiguraju pristojni i humani uvjeti;
4. zabrinut je zbog stalne zlouporabe zakona o bogohuljenju u Pakistanu, čime se pogoršavaju postojeće vjerske podjele i tako potiče ozračje vjerske netolerancije, nasilja i diskriminacije; naglašava da pakistanski zakoni o bogohuljenju nisu u skladu s međunarodnim zakonima o ljudskim pravima i da se sve više koriste za napade na ranjive pripadnike manjina u toj zemlji, uključujući šijite, ahmedije, hinduiste i kršćane; stoga poziva pakistansku vladu da preispita, i u konačnici ukine, te zakone i njihovu primjenu; poziva na zaštitu sudaca, branitelja i svjedoka za obranu u svim slučajevima navodnog bogohuljenja;
5. apelira na Pakistan da stavi izvan snage odjeljke 295-B i C nacionalnog kaznenog zakona te da poštuje i primjenjuje prava na slobodu mišljenja, savjesti, vjeroispovijesti i izražavanja diljem zemlje, te na taj način efektivno zabrani primjenu zakona o bogohuljenju; nadalje, poziva pakistansku vladu da izmijeni zakon o borbi protiv terorizma iz 1997. kako bi se osiguralo da se predmeti bogohuljenja ne obrađuju na sudovima na kojima se sudi teroristima te da omogući da se u slučajevima navodnog bogohuljenja odobri jamčevina;
6. naglašava da su sloboda vjeroispovijesti ili uvjerenja, sloboda govora i izražavanja te prava manjina ljudska prava sadržana u pakistanskom ustavu;
7. poziva pakistansku vladu da nedvosmisleno osudi poticanje na nasilje i diskriminaciju vjerskih manjina u toj zemlji; poziva pakistansku vladu da uspostavi efektivne, postupovne i institucionalne zaštitne mjere na istražnoj, tužiteljskoj i pravosudnoj razini kako bi se spriječila zlouporaba zakona o bogohuljenju, sve do njihova ukidanja; izražava žaljenje zbog stalne diskriminacije i nasilja prema vjerskim manjinama u Pakistanu, uključujući kršćane, ahmedije, šijite i hinduiste; podsjeća na napad rulje 2014. na ahmedijsku zajednicu u Gujranwali nakon optužbi za bogohuljenje protiv njezina člana Aqiba Saleema, kojeg je sud oslobodio, a koji je rezultirao smrću trojice pripadnika te zajednice, uključujući dvoje djece; konstatira da je uveden zahtjev da policijski službenici ispod razine višeg policijskog inspektora ne smiju istraživati

optužbe prije registracije slučaja;

8. izražava zabrinutost zbog činjenice da se zakoni o bogohuljenju u Pakistanu često zloupotrebljavaju u svrhu lažnih optužbi koje služe raznim ciljevima, uključujući rješavanje osobnih sporova ili izvlačenje novčane koristi; stoga poziva pakistansku vladu da to uzme u obzir i da u skladu s time stavi izvan snage zakone o bogohuljenju; oštro odbacuje izjavu Alija Khana, pakistanskog ministra za parlamentarne poslove, u kojoj poziva da se odrubi glava onima koji počine bogohuljenje;
9. apelira na sve diplomatsko osoblje EU-a i europsko diplomatsko osoblje da učine sve što je u njihovoj moći kako bi Shagufti Kausar i Shafqatu Emmanuelu pružili zaštitu i potporu, među ostalim sudjelovanjem u suđenjima, traženjem posjeta u zatvoru te kontinuiranim i odlučnim apeliranjem na tijela uključena u taj slučaj;
10. poziva države članice da olakšaju izdavanje hitnih viza i da ponude međunarodnu zaštitu Shagufti Kausar, Shafqatu Emmanuelu, njihovu odvjetniku Saifulu Malooku i drugima koji su optuženi jer su se mirno koristili svojim pravima, uključujući borce za ljudska prava, u slučaju da trebaju napustiti Pakistan;
11. iznimno je zabrinut zbog sve učestalijih napada na novinare, akademike i organizacije civilnog društva na internetu i izvan njega, a posebno na žene i manjine; apelira na pakistansku vladu da smjesta poduzme korake kako bi se zajamčila sigurnost novinara, branitelja ljudskih prava i vjerskih organizacija te da provede brze i učinkovite istrage kako bi se poštovala vladavina prava i počinitelje privelo pravdi;
12. poziva Komisiju i Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da odmah preispitaju ispunjava li Pakistan uvjete za status OSP+ s obzirom na aktualne događaje i postoji li dovoljan razlog za pokretanje postupka za privremeno povlačenje tog statusa i povlastica koje iz njega proizlaze, te da o tom pitanju što prije izvijeste Europski parlament;
13. poziva ESVD i Komisiju da iskoriste sve alate koji su im na raspolaganju, uključujući one predviđene Smjernicama EU-a za promicanje i zaštitu slobode vjeroispovijesti ili uvjerenja, kako bi pomogli vjerskim zajednicama i izvršili pritisak na pakistansku vladu da učini više kako bi zaštitila vjerske manjine;
14. apelira na ESVD i države članice da nastave podupirati Pakistan u reformi pravosuđa i izgradnji kapaciteta kako bi se osiguralo da sudovi niže razine budu opremljeni za brzo održavanje suđenja pritvorenim osobama i odbacivanje slučajeva bogohuljenja koji nisu potkrijepljeni dostatnim pouzdanim dokazima;
15. pozdravlja međuvjerske dijaloge koji se održavaju u Pakistanu i potiče ESVD i Delegaciju EU-a da nastave podupirati pakistansko Nacionalno mirovno vijeće za međuvjersku harmoniju u organiziranju takvih redovnih inicijativa s vjerskim vođama, uključujući vođe vjerskih manjina, uz potporu vjerskih organizacija, organizacija civilnog društva, stručnjaka i akademika u području ljudskih prava i pravnika; nadalje poziva Delegaciju EU-a i predstavništva država članica da nastave podupirati nevladine

organizacije u Pakistanu koje se bave praćenjem poštovanja ljudskih prava i pružanjem potpore žrtvama vjerskog i rodno uvjetovanog nasilja;

16. apelira na Pakistan da pojača suradnju s međunarodnim tijelima za ljudska prava, uključujući Odbor UN-a za ljudska prava, u svrhu provođenja svih relevantnih preporuka i poboljšanja praćenja i izvješćivanja o napretku u ispunjavanju međunarodnih standarda;
17. nasilne prosvjede i napade usmjerene na Francusku smatra nedopustivima; duboko je zabrinut zbog protufrancuskog ozračja u Pakistanu, zbog čega su francuski državljani i poduzeća morali privremeno napustiti tu zemlju;
18. pozdravlja nedavnu presudu Vrhovnog suda Pakistana o zabrani pogubljenja zatvorenika s mentalnim poteškoćama; ponovno ističe da se Europska unija snažno protivi smrtnoj kazni u svim slučajevima i bez iznimke; poziva na opće ukidanje smrtno kazne; poziva pakistanske vlasti da preinače kazne svim pojedincima kojima prijete smrtna kazna kako bi se zajamčilo poštovanje njihova prava na pošteno suđenje, koje je međunarodno priznato i zaštićeno ustavom;
19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjedniku Komisije/Visokom predstavniku Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, parlamentima i vladama država članica te pakistanskoj vladi i parlamentu.